

**«ΟΙ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΦΥΤΩΡΙΑΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΓΙΑ
ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ»**

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ: Μ. ΓΑΒΡΑ
Δ/ΝΤΗΣ Δ/ΝΣΗΣ ΕΙΣΡΟΩΝ
ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΥΠ.ΓΕ

Κύριε Πρόεδρε,

Ευχαριστώ εσάς και την οργανωτική επιτροπή, η οποία με κάλεσε σαν εκπρόσωπο της Διεύθυνσης που έχει την αρμοδιότητα στο πολλαπλασιαστικό υλικό να παρακολουθήσω αυτή τη διημερίδα. Όπως κι ο κ. Καμπιτάκης είπε, είναι η πρώτη φορά που μας εμπλέκετε στις εργασίες σας και στα προβλήματά σας και όσα γίνονται γύρω από τον αμπελοοινικό τομέα.

Παρακολουθώντας αυτή τη διημερίδα, με λύπη μου διαπιστώνω ότι εκατέρωθεν είμαστε ανημέρωτοι, ούτε κι εσείς ξέρετε και έχετε λανθασμένες απόψεις για ορισμένα θέματα που αφορούν το πολλαπλασιαστικό υλικό, όπως κι εμείς δεν ξέρουμε ή ξέρουμε ελλιπώς το τι γίνεται στον αμπελοοινικό τομέα έστω σε μικρά μεγέθη.

Ομολογώ ότι χρειάζονται συγχαρητήρια σε κάποιες τοπικές συνεταιριστικές οργανώσεις, οι οποίες προσπαθούν πράγματι να βελτιώσουν τα πράγματα στον τομέα αυτό.

Πολλά από αυτά είναι άγνωστα στη δική μου Διεύθυνση. Νομίζω ότι όταν ήταν - γνωστά και υπήρξαν περιπτώσεις που εμπλακήκαμε σε ορισμένα θέματα- , όταν συμμετείχαμε και προσπαθήσαμε να προσφέρουμε ότι μπορούμε ανάλογα με τις συνθήκες και τα προβλήματα που έχουνε.

Θα αναφέρω σαν παράδειγμα την τελευταία ομάδα εργασίας, στην οποία αναφέρθηκε κι ο κ. Καμπιτάκης, ήταν ο κ. Μίχος κι ο κ. Μαγγίνας και προσπαθήσαμε να προωθήσουμε τον τομέα.

Για το πολλαπλασιαστικό υλικό, το οποίο, όπως ελέχθη από όλους, κι όπως ελέχθη κι από τον κ. Υπουργό, δε χρειάζεται να πω περισσότερα, είναι γνωστά. Εξάλλου το ρητό 'Η αρχή το ήμισυ του παντός' τα λέει όλα.

Για το αμπέλι όμως είχε ξεχαστεί το εξής. Η παλιά δραστηριότητα του υπουργείου Γεωργίας και μιλάω για πριν το '80 με τις μητρικές φυτείες υποκειμένων, στόχευε να αντιμετωπίσει το πρόβλημα της φυλλοξήρας, και πράγματι πολλά πρό-σφερε το πρόγραμμα, περιορίστηκε όμως εκεί.

Ξαφνικά την τελευταία πενταετία όλοι μιλάμε για ποικιλίες, όλοι μιλάμε για κλώνους, όλοι μιλάνε για πιστοποιημένο υλικό, και δεν έχει γίνει ποτέ τίποτα σε

αυτόν τον τομέα από πλευράς υπουργείου. Ξαφνικά δε μπορεί να γίνει επανάσταση στον τομέα. Πρέπει να γίνει αλλά δεν είναι τόσο εύκολο.

Έτσι όπως έχουν σήμερα τα πράγματα και μετά την ένταξή μας στην Κοινότητα, η συμμετοχή του κράτους όλο και λιγοστεύει, το είπε εξάλλου και χθες κι ο κ. Υπουργός.

Για να περιοριστούμε στο πολλαπλασιαστικό υλικό, τρεις είναι οι φορείς που πρέπει να εμπλέκονται και να συνεννοούνται:

- ✓ Το κράτος σαν ελεγκτική υπηρεσία, ελεγκτική με τη μορφή επίσημων ελέγχων
- ✓ οι παραγωγοί του πολλαπλασιαστικού υλικού και εδώ μέσα είναι πάσης φύσεως παραγωγοί, από αυτούς που παράγουν τις μητρικές φυτείες, το αρχικό υλικό μέχρι τον τελευταίο φυτωριούχο και
- ✓ οι καλλιεργητές που αγοράζουν το υλικό.

Αυτοί οι τρεις φορείς πρέπει να είναι σε συνεργασία.

Από πλευράς ελεγκτικών υπηρεσιών, στη χώρα μας υπάρχει:

- 1) Η Διεύθυνση Εισροών Φυτικής Παραγωγής, η οποία συνεπικουρείται στο έργο της με
- 2) το Ινστιτούτο Ελέγχου Ποικιλιών το οποίο καταγράφει τις ποικιλίες, με
- 3) το Σταθμό Αγενούς Πολλαπλασιαστικού Υλικού που είναι στον Ασπρόπυργο και ελέγχει το αγενές υλικό και
- 4) τις μικρές μονάδες που είναι στους διάφορους νομούς, τα περίφημα Κέντρα Ελέγχου και Πιστοποίησης για μακροσκοπική και άμεση ενέργεια πάνω στο υλικό αυτό. Αυτή είναι η διάρθρωση.

Δε μπορώ να πω ότι η απόδοση αυτού του συστήματος έχει πάρα πολλά προβλήματα και δεν αποδίδει τα όσα θα έπρεπε να αποδώσει.

Έχουμε προτείνει βελτιώσεις, όμως,

- δεν υπάρχει στελέχωση,
- δεν υπάρχει καλή οργάνωση.

Οι προτάσεις της υπηρεσίας υπάρχουν, πρέπει να προχωρήσουν.

Τι είναι έλεγχος όμως;

Από δω και πέρα θα αναφερθώ σε δυο-τρία βασικά θέματα, για να ξεκαθαρίσουν ορισμένα πράγματα.

Λέμε ότι αυτές οι υπηρεσίες είναι η ελεγκτική υπηρεσία. Τι ελέγχουν;

Δεν ελέγχουν τα πάντα. Ελέγχουν τις ελάχιστες εκείνες προδιαγραφές, οι οποίες προβλέπονται από την νομοθεσία, ούτως ώστε το υλικό να κυκλοφορεί ελεύθερα, όχι μόνο στη χώρα αλλά και σε ολόκληρη την Ε.Ε. Εκεί που πωλείται το πολλαπλασιαστικό υλικό, οι αγοραστές και οι υπηρεσίες εκεί να υπάρχει σεβασμός των διατάξεων για το υλικό το οποίο έρχεται από ένα άλλο κράτος-μέλος.

Είναι οι ελάχιστες προϋπόθεσης και δε μπορούμε να προσθέτουμε σε αυτές τις ελάχιστες νέες προϋποθέσεις που ακόμα δεν έχουν ξεκαθαριστεί, που οι μέθοδοι ελέγχου δεν έχουν στανταριστεί. Αυτό όμως δε σημαίνει ότι ο παραγωγός, δηλ. ο

άλλος φορέας που παράγει το υλικό, ότι να τηρεί τις ελάχιστες προϋποθέσεις καθόλου ή να περιορίζεται σε αυτές. Έχει υποχρέωση να κάνει ελέγχους όσο μπορεί περισσότερους. Δικό του είναι το υλικό.

Το υλικό θα προχωρήσει στην αγορά ανάλογα με την ποιότητά του. Θα σας αναφέρω ένα παράδειγμα.

Υπάρχει η βλαστικότητα των υβριδίων καλαμποκιού από τη διεθνή νομοθεσία αν θυμάμαι καλά 80%. Στην Αμερική οι εταιρίες που παράγουν υβρίδια καλαμποκιού δε στοχεύουν στο 80%. Από μόνες τους κάνουν συμβάσεις με τους καλλιεργητές για 95% και το ελέγχουν αυτές, δε το ελέγχει η επίσημη υπηρεσία. Αυτά όσο αναφορά τους ελέγχους.

Οι έλεγχοι λοιπόν που κάνουν αυτές οι υπηρεσίες αναφέρονται στη νομοθεσία. Οι ποιοτικές προδιαγραφές αναφέρονται στη νομοθεσία. Η νομοθεσία αυτή είναι η Κοινοτική κατά βάση και η οποία έχει περάσει στο εθνικό δίκαιο δια του νόμου 1564/85 που η χώρα μας έπρεπε να φτιάξει λόγω ένταξής της στην Ε.Ε. Επομένως είναι μια νομοθεσία, η οποία μετέφερε τη χώρα από το κρατικό μονοπώλιο γενικά στο πολλαπλασιαστικό υλικό, σε ένα φιλελεύθερο τομέα, σε ένα φιλελεύθερο τοπίο. Υπάρχουν βασικές διατάξεις αυτού του νόμου που λένε: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο έχει τη δυνατότητα να εμπλακεί στην παραγωγή και την εμπορία του πολλαπλασιαστικού υλικού.

Επομένως δεν πρέπει να καθορίζουμε εμείς ότι αυτό θα το κάνει εκείνος, το άλλο θα το κάνει ο άλλος. Το καθορίζει ο νόμος από το '85. Στη συνέχεια με βάση αυτό το νόμο, εκδόθηκαν υπουργικές αποφάσεις, οι οποίες ορίζουν τις προϋποθέσεις πως θα δουλέψει ο καθένας, τι θα κάνει ο καθένας για να εμπλακεί σε αυτό τον τομέα.

Εκεί πρέπει να προσέξουμε, εκεί πρέπει να βάλουμε τις προϋποθέσεις που να μπορούν να δώσουν την δυνατότητα τελικά στους καλούς παραγωγούς να παράγουν καλό υλικό.

Μια άλλη διαφορά που υπάρχει, μάλλον μια σύγχυση που υπάρχει είναι πάνω στη λέξη πιστοποιημένο. Άκουσα πολλές φορές τη λέξη πιστοποιημένο χθες και ο καθένας το χρησιμοποιεί με τα δικά του επιχειρήματα και με αυτά που έχει στο μυαλό του.

Για μας που ασχολούμαστε με το πολλαπλασιαστικό υλικό, το τι είναι πιστοποιημένο, το τι είναι βασικό, το τι είναι σάνταρ, το τι είναι προβασικό, έχει καταγραφεί στη νομοθεσία. Στη συγκεκριμένη περίπτωση του αμπελιού, να αναλύσουμε πως έχουν τα πράγματα.

- Πρώτα από όλα θα ήθελα να πω ότι το πιστοποιημένο υποχρεωτικά πρέπει να προέρχεται από το βασικό και το βασικό από το προβασικό.
- Να υπάρχει ποικιλιακή ταυτότητα και καθαρότητα και να ανταποκρίνεται στις ελάχιστες ποιοτικές προδιαγραφές που έχει η νομοθεσία.

Στο αμπέλι τι γίνεται; Εδώ έχουμε υποκείμενο και εμβόλιο. Όσον αφορά το υποκείμενο, έχουμε πιστοποιημένο υλικό στην Ελλάδα, διότι υπάρχουν κρατικές

μητρικές φυτείες, διότι υπάρχουν τώρα οι ιδιωτικές μητρικές φυτείες, οι οποίες όταν αναπτυχθούν, σίγουρα θα υποχωρήσει το κράτος. Αυτές εγκατέστησαν βασικό υλικό από την αρχή, μπορούν κάλλιστα να παράγουν πιστοποιημένο υλικό με μπλε ετικέτα.

Το πρόβλημα είναι στα εμβολιάσιμα, στις ντόπιες ποικιλίες. Δεν υπάρχει υλικό και δεν είμαστε μόνο εμείς που δεν έχουμε τέτοιο υλικό, είναι κι άλλα κράτη. Είναι η Ιταλία πρώτη και καλύτερη. Γιατί δεν έχουμε; Όχι γιατί λείπει η νομοθεσία, όχι γιατί δεν έχουμε ελεγκτικούς μηχανισμούς, δεν έχουμε γιατί δεν υπάρχει βασικό υλικό, δεν υπάρχει προβασικό υλικό. Τώρα γίνονται προσπάθειες να γίνει. Ίσως έχουμε καταλήξει κάπου, πρέπει να το αξιοποιήσουμε αυτό.

Επομένως εάν δεν υπάρχει μητρική φυτεία που να παράγει πιστοποιημένο υλικό εμβολιοληψίας, ποτέ δεν πρόκειται να έχουμε πιστοποιημένο υλικό όσο και ελεγμένο κι αν είναι, διότι πιστοποιημένο υποκείμενο συν στάνταρ εμβόλιο κάνει όλο το φυτώριο στάνταρ. Όταν αυτό έχει ελεγχθεί από το φυτωριούχο με έξτρα ελέγχους, που πλησιάζουν προς τους ελέγχους που απαιτείται για το πιστοποιημένο, δεν είναι κακό; Βεβαίως αυτό σημαίνει ότι δεν πρέπει να επαναπαυθούμε και να μη κάνουμε καμία προσπάθεια για δημιουργία πιστο-ποιημένου. Εδώ θα ήθελα να αναφερθώ ότι η ομάδα εργασίας η οποία είχε γίνει προ ετών και την οποία ανέφερε ο κ. Καμπιτάκης και τα αποτελέσματα της οποίας έχει κάνει αποδεκτά ο τότε υπουργός μας δίχνει το δρόμο.

Ξεκινάμε ανάποδα για να προλάβουμε τα γεγονότα. Φτιάξαμε πρώτα την υπουργική απόφαση για τις μητρικές φυτείες παραγωγής πιστοποιημένου υλικού. Στόχος μας τώρα είναι, επειδή για πρώτη φορά άκουσα τη φωνή των αμπελοκαλλιεργητών, οι οποίοι δεν έχουν υλικό, που πρέπει να φτάσουμε κάποτε και σε κλώνους, τι θα κάνουμε όμως στο ενδιάμεσο διάστημα;

Νομίζω ότι πρέπει να ακούσουμε τις προτάσεις που προηγήθηκαν από εμένα και θα πρέπει να καθίσουμε οι τρεις φορείς να συνεννοηθούμε. Υπάρχει το υλικό από ότι έχω καταλάβει, θα πρέπει να βαδίσουμε προς τη δημιουργία κλώνων και μέχρι τότε θα πρέπει από φέτος ενδεχόμενα να βάλουμε μητρικές φυτείες για παραγωγή στάνταρ, οι οποίες να ελέγχονται με έξτρα ποιοτικές προδιαγραφές. Κάτι που έχω στη σκέψη μου και θα προσπαθήσω εντός του επόμενου χρονικού διαστήματος να υλοποιήσω είναι μια ομάδα εργασίας που να καλύψει αυτό το θέμα και μέσα στο καλοκαίρι να έχουμε κάποιες προδιαγραφές για το στάνταρ υλικό, για τη δημιουργία μητρικών φυτειών στάνταρ με αυξημένες ποιοτικές προδιαγραφές.

Δε θέλω να μακρηγορήσω άλλο, αρκετά σας κούρασα, βρήκα την ευκαιρία να πω ορισμένα πράγματα αλλά τελειώνω με μια πρόταση: Το πολλαπλασιαστικό υλικό κ. Πρόεδρε και σεβαστό προεδρείο έχει, όπως βλέπετε, πάρα πολλά προβλήματα. Κάνω την πρόταση να οργανώσετε τουλάχιστον μια ημερίδα αν όχι μια διημερίδα που να είναι μέσα οι φορείς, ελεγκτικές υπηρεσίες του υπουργείου, ΕΘΙΑΓΕ, παραγωγοί φυτωριακού υλικού, πανεπιστήμια και χρήστες, εκπρόσωποι των χρηστών, να συσκεφθούμε για να δούμε τι μπορούμε να κάνουμε φέτος με το υλικό που έχουμε στα χέρια μας, βάζοντας στόχους βραχυπρόθεσμους και στόχους μακροπρόθεσμους.

Ευχαριστώ.